

Uddannelse

Højskoler

Krisen får os til at søge fællesskab, og højskolerne melder om stigende efterspørgsel på sommerkurser. **Side 4**

De studieforberevende ophold har lidt under coronanedlukningen, mener forstander. **Side 12**

Mette Øyås Madsen vil klæde eleverne bedre på med fem timers seksualundervisning om ugen. **Side 18**

En boble med nærvær, musik og indkøbsforbud

Den Rytmiske Højskole har indført restriktioner, som skal reducere risikoen for coronasmitte. Det til trods er det nemt at glemme virkeligheden uden for murene, fortæller en elev. **Side 8**

IDRÆTSHØJSKOLEN
Bosei

Boldspil | Kampsport | Politi | Health & Fitness
Vandsport | Friluftsliv | Japansk | Koreansk
Esport | Instruktøruddannelser | Rejser

#boseidk

bosei.dk

SENIORHØJSKOLEN
NØRRE NISSUM

Har du også lyst til et kort og inspirerende højskoleophold?

SeniorHøjskolen, Nørre Nissum er verdens ældste seniorhøjskole med korte kurser målrettet aktive seniorer.

Hos os er der fyldt med lys, luft og fællesskab, der giver fornyet ilt til hoved, krop og hjerte.

Se Tillægget, bestil vores katalog med 70 korte kurser eller læs mere om højskolen på vores hjemmeside www.seniorhoejskolen.dk

50
ÅRS
JUBILÆUM
SENIORHØJSKOLEN

Østjyske gourmetoplevelser

Mandag 26. – fredag 30. april 2021

Ugen byder på hele to Michelin-gourmetoplevelser, når vi skal besøge gourmet-vegetar-restaurant "Moment", og besøg på 1-stjernet Michelin-restaurant "Ti trin ned". I løbet af ugen vil der være dejlige vandreture, foredrag med vedkommende foredragsholdere, workshops med økokokken og ikke mindst nyde højskolens lækre mad.

BRANDBJERG HØJSKOLE

www.brandbjerg.dk · Telefon: 75 87 15 00

Primærgrupper, håndsprit og skemalagte hjemrejser skal holde coronasmitten for døren

På Den Rytmske Højskole har de skabt en særlig boble, der gør højskolelivet lidt anderledes for både elever og lærere. Det fysiske nærvær, som ifølge en forsker er en uløselig del af højskoleoplevelsen, er dog intakt.

SØREN ENGELBRECHT

Smitten har sneget sig i hverdagen som noget ubekendt og utrygt. Spændingsniveauet er lidt højere, fordi man hele tiden er i en form for alarmberedskab i forhold til at holde virussen ude.

Sådan beskriver Lars Gjerlufsen, forstander på Den Rytmske Højskole på Vestsjælland, den mest markante forskel, de kan mærke ved at drive højskole under coronapandemien.

Med 12 ugers forsinkelse kunne han og resten af lærerstaben den 15. marts byde forårsholdet velkommen efter den tvungne nedlukning. For at holde smitten væk fra højskolen har de – udover at teste regelmæssigt – delt eleverne op i fire primærgrupper med mellem 20 og 24 elever i hver.

Det betyder i praksis, at skolens otte elevhuse er slået sammen to og to. Tanken er, at man på den måde kan bremse smitten, hvis den kommer ind, fordi den så helst kun rammer én gruppe.

»Vi er godt klar over, at der er nogen, som er tætte med andre end dem i deres egen gruppe – det kan ikke undgås. Kunsten er, at det ikke bliver for mange forskellige, så det ikke er en stor gruppe, der skal i karantæne,« siger Lars Gjerlufsen, som har arbejdet på Den Rytmske Højskole i 30 år og været forstander de seneste syv.

Får en finger og tager hele armen

For 20-årige Mikkel Dahl, der går på linjen Sangskrivning og Produktion, var den forsinkede opstart præget af blandede følelser. Det var intenst pludseligt at være omgivet af så mange mennesker efter en tilværelse hjemme i Ringe på Fyn, hvor man helst skulle se så få som muligt.

Bare på hans værelse bor de tre, så det er sjældent, der er mulighed for at få mere end én time for sig selv.

Den unge fynbo klager dog ikke. I dag ser han det som noget positivt. Og han fortæller, at han egentlig ikke kan fornemme inddelingen i primærgrupper helt skarpt i hverdagen. Hvilket han er godt tilfreds med.

På den måde kan man nemlig også komme til at tale med andre end dem, man går op og ned af hele tiden. Og somme tider finder man fælles interesser med folk fra andre primærgrupper.

Reglerne tilsiger, at eleverne skal holde to meters afstand til kammeraterne fra de andre primærgrupper. Men som Lars Gjerlufsen er inde

på, kan det ikke altid overholdes. Det indrømmer Mikkel Dahl også.

»Vi forstår jo godt alvoren, vi forstår godt privilegiet i at kunne være her. Men samtidig er det privilegie ikke ret stort, hvis der er en masse begrænsninger, som gør, at man ikke kan have et fællesskab. Det virker bare så underligt, hvis vi skulle gå og minde hinanden om, at vi skal holde to meters afstand,« siger han og tilføjer så:

»Men igen, det er også lidt forkælet – vi får fingeren og tager hele armen.«

Dannelse kræver nærvær

Rasmus Kolby Rahbek, ph.d. og senioranalytiker ved Videncenter for Folkeoplysning, undersøgte sidste års første nedlukning af højskolerne, hvor eleverne blev sendt hjem. Det kom der i september en rapport ud af, og et af de resultater, han fremhæver, handler netop om det fysiske aspekt af højskolen.

»Betydningen af at have eleverne fysisk til stede på skolen er gået fra at være tavs viden for højskolerne til at være noget, de er meget bevidste om,« siger han.

Det gælder ifølge Rasmus Kolby Rahbek særligt højskolernes syn på onlineundervisning. De er blevet meget opmærksomme på, at en stor del af højskolenerven forsvinder, når eleverne sidder i hver deres hjem.

Onlineundervisning var dog ikke noget, Den Rytmske Højskole benyttede sig synderligt af. Det kan være svært, når musikken og dens praktiske element er i centrum. Men den fysiske tilstedeværelse handler ikke kun om undervisningstimerne.

»Det er svært at undervurdere det fysiske samværs betydning på højskoler. For højskolerne selv er det en grundforståelse, at samvær og nærvær selvfølgelig er en del af oplevelsen,« siger Rasmus Kolby Rahbek.

For at forstå højskoleideen skal det fysiske aspekt i undervisningen og samværet ses i sammenhæng, påpeger han. Noget af det særlige ved højskolen er, at det ikke kun er en skole forstået som et indlæringssted knyttet til bestemte fag. Og det er især det, at man lever sammen på højskolen, som ifølge senioranalytikeren giver højskoleopholdet en ekstra dimension.

»Der er en konstant vekselvirkning mellem undervisningen og samværet – det at leve sam-

Samværet og fællesskabet er ikke højskolens formål, men det er en uløselig del af, hvordan højskolerne i praksis løser opgaven.

Rasmus Kolby Rahbek, senioranalytiker ved Videncenter for Folkeoplysning

men bliver hele højskolens omdrejningspunkt. Samværet og fællesskabet er ikke højskolens formål, men det er en uløselig del af, hvordan højskolerne i praksis løser opgaven,« siger Rasmus Kolby Rahbek.

Dannelse er i lige så høj grad som undervisning en del af den danske højskoletanke. Og dannelsesarbejdet hører ikke kun hjemme i højskolernes undervisningslokaler, men knytter sig ifølge Rasmus Kolby Rahbek også til det at leve sammen med andre mennesker.

»Højskolerne underviser både i og med fag. I undervisningen får eleverne nogle faglige kundskaber, men man kan også bruge fagene til at løfte dannelsesopgaven. Det særlige på højskolen er, at hele det livsoplysningsprojekt, de skal sigte efter, ikke er noget, der kun finder sted i timerne. Det finder nærmest sted 24 timer i døgnet,« siger han.

Svært at forlade skolen

Mikkel Dahl har ikke været hjemme på visit i Ringe endnu. Noget, der ellers er meget normalt at gøre fra tid til anden i løbet af et højskoleophold for at få mentalt pusterum. Men på Den Rytmske Højskole er det ikke helt ligetil, så længe højskolen holder åbent på smitteniveauets vilkår.

Hvis Mikkel Dahl vil trække noget fynsk luft i en weekend, inden opholdet slutter 26. juni, kræver det, at han udfærdiger en plan over, hvem han skal være sammen med, hvad han skal lave, og hvordan han kommer til og fra højskolen.

»Den afviser eller godkender vores viceforstander så – eller kommer med rettelser,« siger Mikkel Dahl.

Forstander Lars Gjerlufsen bekræfter den restriktive model for at forlade skolen. Og tilføjer, at der også laves en aftale om, hvordan eleverne bliver testet.

»I dagligdagen får de heller ikke lov til at gå ind til Vig og handle i Brugsen eller sådan nogle ting, som ellers ville være normal hverdag. Det er der lagt låg på,« siger Lars Gjerlufsen.

På den måde er højskolen endnu mere en boble nu, end den var før coronapandemien. Og ifølge Lars Gjerlufsen kan det i perioder føles som om, boblen bliver til en trykkoger.

»Folk kan af alle mulige årsager have brug for

Højskolernes dannelsearbejde foregår ikke kun i undervisningslokalerne, med 24 timer i døgnet, påpeger Rasmus Kolby Rahbek. Fotos: Jakob Vind

Vi forstår godt privilegiet i at kunne være her. Men det privilegie er ikke ret stort, hvis der er en masse begrænsninger, som gør, at man ikke kan have et fællesskab.

Mikkel Dahl,
højskoleelev

► at få noget luft, komme væk og få ro i hovedet og bare slappe af et par dage. Det har vi så lukket lidt af for nu, og derfor skal vi være meget opmærksomme på, at der ikke er nogen, der brænder sammen af den grund,« siger forstanderen.

Væk med mundbindet

At forlade højskolen fysisk vil for Mikkel Dahl også være at forlade den boble af virkelighedsflugt, som Den Rytmiske Højskole uforvarende er blevet for ham. Og formentligt flere andre.

»Man glemmer, at corona er en alvorlig ting. Man har det selvfølgelig i baghovedet, men det forsvinder nemt ud af tankerne,« siger Mikkel Dahl.

Den oplevelse havde han første gang, da eleverne skulle ind til et center for at blive testet. Her mødte de andre mennesker end dem fra deres bobletilværelse.

»Det var helt fremmed,« siger Mikkel Dahl.

Et element har dog mindet eleverne om, at verden udenfor ikke er, som den plejer at være. For i begyndelsen af højskoleopholdet skulle de bære mundbind. For et par uger siden slap de for at have dem på, når de bevægede sig i fællesarealer, og det var befriende, fortæller Mikkel Dahl.

»Ikke at det var et stort problem, men når man fjerner kravet, så vender man mere tilbage til den normale hverdag. Det er lige før, man glemmer, at der er corona her, og det er jo fantastisk,« siger han og fortsætter:

»Vi spritter selvfølgelig af, men det er blevet meget normalt, og det er jeg egentlig ret glad for. Det er noget, man altid bør gøre, som jeg ser det.«

Optegnede kasser i fællessalen

Lars Gjerlufsen har været med til at drive højskole i mange år, og det er derfor ikke så mærkværdigt, at coronasmitten er til stede som en ny ubekendt i hverdagen. Men han er dog enig i, at det var med til at normalisere hverdagen på højskolen, da mundbindene blev lagt på hylden.

»Det skabte en barriere mellem os, da vi skulle gå rundt med mundbind et sted, som reelt er vores hjem. Vi har klart mærket en forskel, da kravet om mundbind blev sløjftet – ikke kun besværet med dem, men også den kontakt, vi har med hinanden,« siger han.

Ét rum materialiserer sig stadig som en påmindelse om corona for den garvede højskolemand.

»Fællessalen er jo et absurd syn med optegnede kasser, hver gruppe skal holde sig inden for,« siger Lars Gjerlufsen og tilføjer, at den fysiske opdeling af elever strider imod den måde, de normalt driver højskole.

»Sædvanligvis plejer jeg på en fællessamling at minde alle om, at vi ikke skal have en hverdag, hvor alt skal måles og vejes, og nu render jeg rundt med en tommestok og tegner op. På den måde er det lidt et paradoks at lave højskole i den her tid. Men vi får det til at fungere,« siger han.

Lars Gjerlufsen mener, at eleverne tager pænt imod restriktionerne. De ved, at det er et vilkår, og alt andet lige er restriktionerne også mildere på højskolen end ude i samfundet, påpeger han. På højskolen kan de være sammen med 23 unge mennesker i deres primærgruppe og 100 i alt på højskolen.

»Mange ting er ikke, som det ellers ville have været, men alternativet er trods alt værre,« siger Lars Gjerlufsen. ■

Ifølge forstander Lars Gjerlufsen har eleverne taget meget pænt imod de restriktioner, som højskolen har indført. Fotos: Jakob Vind